EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 13.5.2015
COM(2015) 252 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Belgia 2015. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Belgia 2015. aasta stabiilsusprogrammi kohta

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Belgia 2015. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Belgia 2015. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,[2] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust[3],

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone[4],

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks komisjoni ettepaneku käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel. Strateegia keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.

(2) 13. juulil 2010 võttis nõukogu komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovituse liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta. Neid kahte dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks ning liikmesriikidel paluti neid oma majandus- ja tööhõivepoliitikas arvesse võtta.

---

1 EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.
2 ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.
3 COM (2015) 252.
4 P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

(3) Nõukogu võttis 8. juulil 2014 vastu soovituse Belgia 2014. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Belgia 2014. aasta ajakohastatud stabiilsusprogrammi kohta. Kooskõlas määrusega (EL) nr 473/2013[5] esitas komisjon 28. novembril 2014 arvamuse Belgia 2015. aasta eelarvekava kohta[6].

(4) 28. novembril 2014 võttis komisjon vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi,[7] mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2015) algust. Samal päeval võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,[8] milles nimetati Belgiat liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.

(5) 18. detsembril 2014 kiitis Euroopa Ülemkogu heaks prioriteedid investeeringute suurendamise, struktuurireformide kiirendamise ning vastutustundliku ja kasvu soodustava eelarve konsolideerimise tagamiseks.

(6) Komisjon avaldas 26. veebruaril 2015 Belgia 2015. aasta riigiaruande[9]. Riigiaruandes hinnati Belgia edusamme 8. juulil 2014 vastu võetud riigipõhiste soovituste täitmisel. Riigiaruanne hõlmab ka vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artiklile 5 tehtud põhjaliku analüüsi tulemusi. Komisjon järeldab oma analüüsi põhjal, et Belgial esineb makromajanduslik tasakaalustamatus, millega seoses tuleb võtta poliitikameetmeid ja mida tuleb jälgida. Eriti tuleb pöörata tähelepanu muutustele kaupade välises konkurentsivõimes, sest olukorra edasine halvenemine ohustaks makromajanduslikku stabiilsust. Täiendavad meetmed kuluparameetrite lähenemise kindlustamiseks aeglustaksid tööhõive vähenemist avatud sektorites ning käegakatsutavale edule seniste kuluerinevuste vähendamisel saaks kaasa aidata maksubaasi nihutamine tööjõukuludelt mujale. Valitsemissektori võlg on suur, kuid sellega seotud makromajanduslikke riske leevendab mitu tegurit.

(7) Belgia esitas 30. aprillil 2015 nii oma 2015. aasta riikliku reformikava kui ka 2015. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

(8) Belgia suhtes kohaldatakse stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa ning võlareegliga seotud üleminekukorda aastatel 2014–2016. Komisjon esitas 27. veebruaril 2015 vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikele 3[10] ettekande, kuna võis eeldada, et Belgia edusammud võlareeglist kinnipidamiseks aastatel 2014–2015 ei ole piisavad ja eelarvepuudujäägi kontrollväärtusest 3 % SKPst 2014. aastal kinni ei peetud. Analüüsis jõuti järeldusele, et võlakriteerium tuleks lugeda sel hetkel täidetuks ning et eelarvepuudujäägi kontrollväärtuse ületamist tuleks pidada väikseks, ajutiseks ja erakorraliseks (metoodiliste muudatuste tõttu statistikas). See analüüs on suures osas endiselt asjakohane. 2015. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt kavatseb valitsus parandada järk-järgult struktuurset eelarvepositsiooni, et saavutada 2018. aastaks struktuurselt tasakaalustatud eelarvepositsioon. Ometi viitab ümberarvutatud struktuurne eelarvepositsioon[11] 2018. aastal struktuursele puudujäägile 0,3 % SKPst. Valitsus ei plaani saavutada programmiperioodil keskpika

5 ELT L 140, 27.5.2013, lk 11.
6 C(2014) 8800 (final).
7 COM(2014) 902.
8 COM(2014) 904.
9 SWD (2015) 21 (final).
10 COM(2015) 112.
11 Struktuurne eelarvepositsioon, mille komisjon on ümber arvutanud stabiilsusprogrammi teabe alusel ühiselt kokkulepitud metoodika kohaselt.

perioodi eelarve-eesmärki, milleks on struktuurne ülejääk 0,75 % SKPst. Valitsemissektori võla suhe SKPsse saavutab eeldatavasti 2015. aastal haripunkti 106,9 %ga ja väheneb seejärel järk-järgult 102 %ni 2018. aastal. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav. Alates 2016. aastast kavandatud eelarvepuudujäägi saavutamiseks võetavaid meetmeid ei ole piisavalt täpsustatud. Komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi põhjal saavutatakse netokulude kasvu eesmärk 2015. aastal. Ometi on aastatel 2014–2015 oht mõningaseks kõrvalekaldumiseks peamiselt 2014. aasta kõrvalekalde tõttu. Kui poliitikat ei muudeta, on ka oht, et aastatel 2015–2016 kaldutakse oluliselt kõrvale keskpika perioodi eesmärgi saavutamiseks nõutud kohandamiskavast. Seepärast on mõlemal aastal vaja rakendada lisameetmeid. Nõukogu on stabiilsusprogrammile antud hinnangu põhjal ja komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi arvesse võttes seisukohal, et on oht, et Belgia ei täida stabiilsuse ja kasvu pakti nõudeid.

(9) Föderaalvalitsus on leppinud kokku põhjalikus pensionireformis, mille eesmärk on vähendada lõhet tegeliku ja seadusjärgse pensioniea vahel viimase tõstmise teel. Ennetähtaegselt pensionile jäämise iga tõstetakse pärast 2016. aastat nii, et 2019. aastaks on see 63 ja eeldab vähemalt 42 aasta pikkust tööstaaži. Pikemas perspektiivis on kavas tõsta seadusjärgset pensioniiga 2025. aastal 65 aastalt 66 aastale ja 2030. aastal 67 aastale. Järk-järgult võetakse kasutusele punktisüsteemil põhinev pensionisüsteem koos kohandamismehhanismiga, et võtta arvesse demograafilisi või majanduslikke arenguid, nagu kõrgem oodatav eluiga või muutused majandusliku sõltuvuse määras. Edukas konsolideerimisstrateegia, millega vähendatakse vananeva elanikkonna mõju eelarvele ja säilitatakse riigi rahanduse pikaajaline jätkusuutlikkus, sõltub kõnealuse pensionireformi kiirest rakendamisest. Arvestades, et eakamate töötajate tööhõive toetamiseks on endiselt vähe stiimuleid, peaks pensionireformidega kaasnema tööhõivet toetavad meetmed ja aktiivset vananemist soodustavad tööturu reformid.

(10) Belgia maksusüsteemi iseloomustab kõrge üldine maksukoormus, suhteliselt kõrged maksumäärad ja kitsas baas. Tööjõu maksukoormus on suur. Selle tulemuseks on suured tööjõukulud, mis pärsivad uute töökohtade loomist, ja suur maksukiil, mis aitab kaasa töötuslõksude tekkimisele. Pealegi on osaliselt selleks, et leevendada kõrgeid maksumäärasid, maksubaasides üldjuhul ette nähtud mitmed spetsiifilised vabastused, mahaarvamised, vähendatud maksumäärad ja maksukulud, mis vähendavad tõhusust ning loovad moonutusi ja võimalikke lünki. Teatavad maksusüsteemi erijooned on keskkonda kahjustavad. Võttes arvesse neid puudusi, on Belgial korduvalt soovitatud maksusüsteemi lihtsustada ja ümber korraldada, et tasakaalustada maksukoormust, kaotada maksudega seotud lüngad ning vähendada teinekord kahjulikke eristusi, mis on maksuerisustega loodud. Seni on üksnes aeglaselt liigutud sellise põhjaliku maksureformi läbiviimise suunas, mille tulemusena suunataks eelkõige maksukoormus tööjõumaksudelt ümber valdkondadesse, mis majanduskasvu vähem pärsivad. Maksubaasi laiendamine hõlmab keskkonna- ja tarbimismakse ja teatavat liiki finantstulu. Kombineerides omavahel maksustamise ümbersuunamise tööjõukuludelt mujale ja maksubaasi laiendamise (vaadates läbi kehtivad maksusätted, toetused, vabastused ja mahaarvamised), saaks parandada maksusüsteemi üldist tasakaalu ja õiglust, toetada tööhõivet, konkurentsivõimet ning sotsiaalseid ja keskkonnaeesmärke ning võidelda maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimise vastu.

(11) Belgia tööturgu iseloomustavate struktuuriliste probleemide alged peituvad endiselt tööjõu pidevas alarakendamises ning üldise tööhõive ja aktiivsuse madalates

määrades. Puudused on peamiselt seotud sellega, et palgad ja tootlikkus on omavahel nõrgalt seotud, ning rahaliste stiimulitega, mis motiveerivad mitte töötama. Belgias on puudus ka kõrge kvalifikatsiooniga töötajatest ja oskused ei vasta tööturu vajadustele. Erinevad valitsuse kokkulepped viitavad vajadusele luua tugevamaid sidemeid hariduse, koolituse ja tööturu osapoolte vahel, et parandada keeleõpet, kutseharidust ja koolitust ning töötada õpilaste ja töötute jaoks välja alternatiivsed koolitused. Ometi on edasiminek olnud aeglane. Nende struktuursete tegurite mõju on iseäranis suur teatavatele rühmadele tööturul, nagu noored ja eakad töötud ning rändetaustaga inimesed.

(12) Belgia nõrgestatud väline konkurentsivõime tekitab endiselt Belgia majanduse jaoks makromajanduslikke riske. Majandust iseloomustab suurte tööjõukulude probleem. Need on keskmiselt kasvanud kiiremini kui naaberriikides. Palkade kasv on vaja paremini siduda tootlikkusega ja palgakujundus muuta paindlikumaks, et suurendada majanduse kohandamise võimalusi. On võetud teatavaid sihtmeetmeid, et vähendada konkreetsete rühmade tööjõukulusid ja tasandada madalaima palgaga töötajate bruto- ja netopalga vahelist lõhet. Kuid selleks, et kaotada lõhe täielikult, on vaja täiendavaid meetmeid, mis sõltuvad palgakujundamise süsteemi reformidest. Kuluhalvemus toob kaasa töökohtade kaotuse ja lõpptulemusena korrektsiooni, kui midagi ette ei võeta. Teised olulised kulutegurid äriühingute jaoks on energiakulud ning rangelt reguleeritud ja konkurentsi eest kaitstud äriteenuste maksumus. Samuti on veel märkimisväärselt arenguruumi, et parandada välise konkurentsivõime seda osa, mis ei ole seotud kuludega. Selleks et säilitada ja parandada heaolu, tuleb panna suuremat rõhku tootlikkuse kasvule. See eeldab pidevat pürgimist väärtusahelas kõrgemal asuvate toodete ja nendega seotud teenuste poole, parandades innovatsioonitulemusi ja väärtustades teadusuuringuid. Haldustakistusi tuleks vähendada ning ettevõtluse edendamiseks ja ettevõtluse dünaamika tagamiseks tuleks võtta meetmeid. Väga väike uute firmade osakaal viitab sellele, et ettevõtluskeskkond ei soosi uusi tegevusi ega laienemist. Probleemne on ka konkurentsi suurendamine jaekaubanduses ja kutseteenustes. Riigi üldist tootlikkust tugevdaks ka puuduste kõrvaldamine avaliku sektori taristus ning kapitalibaasi kvaliteedi ja piisavuse parandamine täiendavate investeeringute kaudu, eelkõige maantee- ja raudteetaristu valdkonnas.

(13) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Belgia majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused Belgia 2015. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka stabiilsusprogrammi ja riiklikku reformikava ning eelnevatel aastatel Belgiale esitatud soovituste järelmeetmeid. Hindamisel on arvesse võetud kõnealuste dokumentide asjakohasust Belgia eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi normidele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada Euroopa Liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–4.

(14) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu Belgia stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus[12] selle kohta kajastub eelkõige soovituses 1.

(15) Komisjoni põhjalikust analüüsist ja kõnealusest hindamisest lähtudes on nõukogu riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL)

[12] Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–4.

(16) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka euroala kui terviku majanduspoliitikat. Sellele analüüsile tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitused liikmesriikidele, kelle vääring on euro. Belgia peaks tagama ka nende soovituste täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Belgial võtta aastatel 2015–2016 järgmisi meetmeid.

1. Saavutada eelarve kohandamine vähemalt 0,6 % SKPst keskpika perioodi eesmärgi suunas aastatel 2015 ja 2016. Kasutada valitsemissektori võlataseme asjakohaseks vähendamiseks ootamatuid tulusid. Täiendada pensionireformi, sidudes seadusjärgse pensioniea oodatava elueaga. Leppida kokku teostatavas eelarve-eesmärkide jaotuses kõigi valitsemissektori tasandite vahel.

2. Võtta vastu laiaulatuslik maksureform, millega laiendatakse maksubaasi, suunatakse maksukoormus tööjõult ümber mujale ja kaotatakse ebatõhusad maksukulud, ning rakendada seda.

3. Parandada tööturu toimimist, vähendades rahalisi stiimuleid, mis motiveerivad mitte töötama, lihtsustades tööturule juurdepääsu konkreetsetele sihtrühmadele ning tegeledes oskuste nappuse ja vajadustele mittevastavusega.

4. Taastada konkurentsivõime, tagades sotsiaalpartneritega konsulteerimise teel ja kooskõlas riiklike tavadega, et palgakujundus on kooskõlas tootlikkuse kasvuga.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja